KRIG – FASCISME – DIKTATUR

OPREJSNING

MUR DE LA MEMÒRIA 1936–2016

PALMA DE MALLORCA

For 80 år siden, her uden for muren til den kommunale kirkegård i Palma, lød skuddene – blodet farvede jorden rød, og ofrene for fascismen blev kastet ned i en massegrav.

Ligeledes skete det over hele Spanien, og sådan skulle det fortsætte. Fire årtier – flere generationer under jernhælen.

Med skammens evige pagt, ingen afslutning, ingen retfærdighed, ingen stillet til ansvar for forbrydelser mod menneskeheden.

Men sandheden om lidelserne, ydmygelserne og elendigheden krævede at komme frem i lyset.

Kampen for opretholdelsen af kravet om at begrave sine døde tog form. Denne kamp foregår i dag stadig overalt i Spanien, ligesom kampen for at genoprette og vise Republikkens heroiske historie.

Monumentet er rejst for at holde mindet levende. De myrdede døde også for os.

De skyldige vil ikke nås af retfærdighedens dom, men historiens dom – undgår ingen, det – er vort ansvar!

Folke Olsson

Mindeskulptur: Associació Memòria de Mallorca. Skulptører: Andreu Pascual Frau og Jaume Ramis. *Foto: Folke Olsson*

I skyggen af muren og reaktionens fascistiske tempel findes denne plads, hvor så manges håb og kamp for frihed, demokrati og social retfærdighed fik sin bitre afslutning. Efter en uhyggelig lang og smertefuld tid kunne deres minde hædres og deres kamps retfærdighed erkendes.

I 2011 blev denne mindeplads skabt med støtte fra Palma by.

Fotos: Folke Olsson

MINDESTENENS TEKST

BORGERKRIGEN (1936–1939) BEGYNDTE PÅ MALLORCA OM MORGENEN 19. JULI 1936, EFTER ET STATSKUP, LEDET AF HÆREN I FORENING MED HØJREPARTIERNE, FØRST OG FREMMEST FALANGISTERNE OG MED KIRKENS STØTTE.

OPRØRERNE MED EN KONSERVATIV OG TOTALITÆR IDEOLOGI INSPIRERET AF FASCISMEN. MANEDE I DERES PROGRAM TIL ET KORSTOG FOR OVERALT AT PÅTVINGE DET SPANSKE SPROG OG KULTUR, DERVED BLEV DET HERSKENDE MULTIKULTURELLE SAMFUND OGSÅ SPRÆNGT.

OPRØRETS MÅL VAR AT STYRTE DEN REPUBLIKANSKE REGERING, AFSKAFFE DE MEDBORGERLIGE RETTIGHEDER, FORBYDE VENSTREPARTIER OG FAGFORENINGERNE, LAMSLÅ DE FOLKELIGE ORGANISATIONER VED AT LUKKE UDDANNELSES– KULTUR– OG FRITIDSINSTITIONER.

DISSE FORANSTALTNINGER GENNEMFØRTES MED VOLD OG VED AT ARRESTERE TUSINDVIS AF PERSONER, AF HVILKE ET STORT ANTAL BLEV MYRDET EFTER AT VÆR EBLEVET DØMT TIL DØDEN VED SKUEPROSESSER.

DIKTATURETS FORFØLGELSER RAMTE ALLE UAFSET BAGGRUND OG SOCIAL STILLING.

HELE MALLORCA FORVANDLEDES TIL EN KIRKEGÅRD.

PÅ DENNE PLADS MYRDEDES ARBEJDERE, BØNDER, HÅNDVÆRKERE, LÆRERE, STUDERENDE OG DEN BEDSTE UNGDOM FRA ALLE SAMFUNDSLAG. DE BLEV ALLE AFRETTET UNDER KRIGEN OG EFTER EKKOET AF SKUDDENE KOM EN UENDELIG EFTERKRIGSTID.

EFTER DKIKTATURETS SEJR ETABLEREDES EN STAT BASERET PÅ UNDER-TRYKKELSE OG UDEN NOGEN GRAN AF FRIHED. (1936 – 1975) AFRETTEDES MERE END 1000 PERSONER FOR SINE IDEERS SKYLD.

STILHED ELLER GLEMSEL – GLEMSEL ELLER STILHED, BLEV DET, DER DRUKNEDE ALLES TILVÆRELS OG LIV I BLOD – MEN DET VAR FORGÆVES – MAN KUNNE IKKE DRÆBE ET FOLKS STÆRKE LIVSVILJE.

DISSE MÆNDS OG KVINDERS TANKER LEVER VIDERE SOM EN VISION OM FREMTIDEN.

Liorenc Capellà. Palma 2011.

Foto: Folke Olsson

DONES (KVINDE) – HOME (MAND)

2015 kunne yderligere 41 navne føjes til listen. Antallet af ofre blev da angivet til 1586.

Mørketallet er stort, og der er gjort plads til, at kommende navne, som fortsat forskning har beregnet, kan få plads.

Fotos: Folke Olsson

Hvor er de – de forsvundne under Franco-diktaturet? Og hvor findes retfærdigheden for de 2000 eller 3000, som myrdedes i hænderne på endnu ustraffede fascister? Og hvor er sandhedskommissionerne?

Associació Memòria de Mallorca

Foto: Folke Olsson

Palmas borgmester Emili Darder blev sat på en stol ved muren, inden han blev skudt. Stolen, “venten” og skulpturen på siden (se forsiden) er skabt i bronze. *Fotos: Folke Olsson*

Til venstre ved enden af vejen findes den anden del af denne mindeplads, som kan ses på de følgende sider.

TEKSTEN PÅ MINDESTENEN

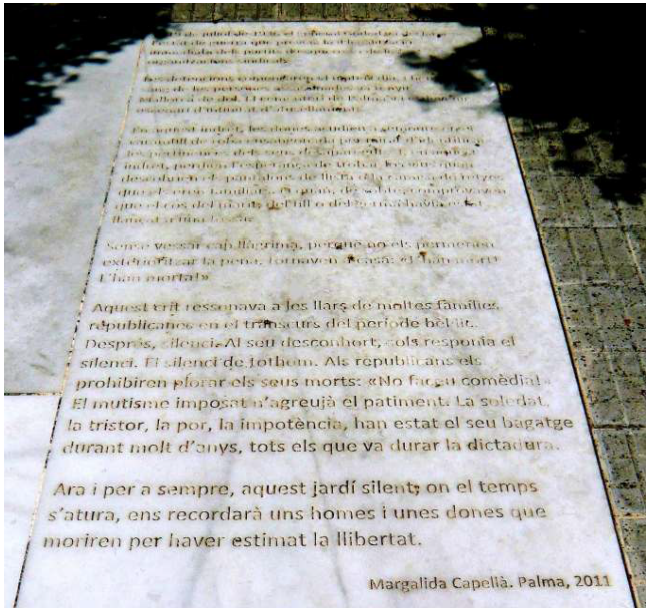

Den 19. juli 1936 proklamerede general Goded krigstilstand, hvilket inkluderede et umiddelbart forbud af venstrepartier og fagforeninger. Samme dag begyndte arrestationerne og mordene på indbyggerne og deres blod druknede Mallorca i sorg.

Kirkegården i Palma blev skueplads for utallige henretninger, og her kom kvinder for, i bunken af blodige klæder, at lede efter og søge at identificere de savnedes ejendele og her på denne plads, miste håbet om at finde sine kære i live, når de genkendte et par bukser eller en stribet skjorte – eller når de pludselig opdager mandens, sønnens eller en broders krop kastet i en grav.

Uden at fælde en tåre, det var ikke tilladt udadtil at vise smerte eller sorg, vendte de hjem: ”Han eller – hun er død….!” Dette råb lød i mange republikanske familiers hjem i årene efter krigen.

Deres trøstesløshed besvaredes med tavshed – alles tavshed. Det var forbudt republikanerne at sørge over deres døde. Hånende blev de mødt med udsagn som ”lad være med at skabe dig”. Den påtvungne tavshed forstærkede lidelserne.

Ensomheden, sorgen, rædslen og hjælpeløsheden var deres byrde i alle de år, diktaturet sad ved magten. Nu og for evigt kommer denne tavsheds have, hvor tiden står stille, os til at mindes de mænd og kvinder, der døde, fordi de elskede friheden.

Margallda Capellà, Palma 2011

Fotos: Folke Olsson

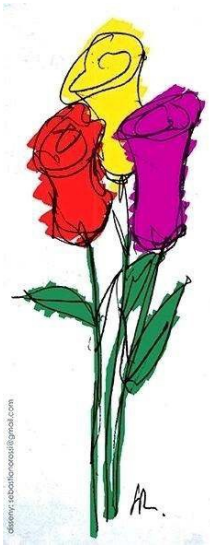

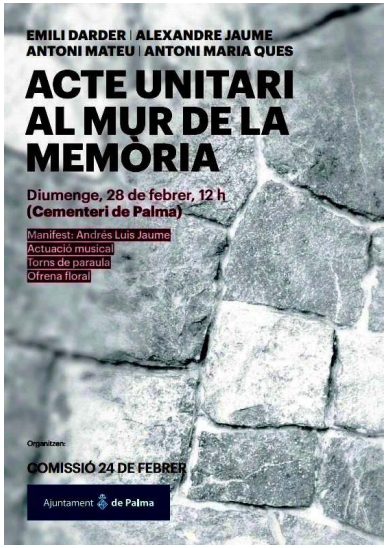

Fotos: https://youtu.be/m0daKU3-yuY; https://youtu.be/JNRd6FAVrtE; https://youtu.be/9-QEHuKaf4Q; https://youtu.be/UwDRGpeVHoc

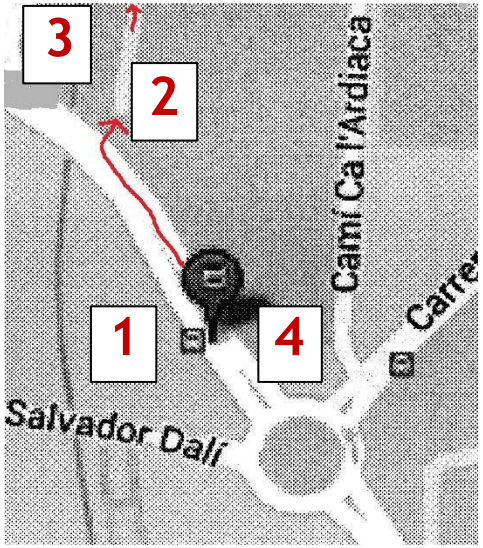

MUR DE LA MEMÒRIA

På den kommunale kirkegård i Palma – Mallorca

Bus fra **Plaza España** i det centrale Palma, **linje 9** - blå bus EMT

1. Til holdeplads **Cementiri**
2. Indgang: mindepladsen – **MUR DE LA MEMÒRIA**
3. Til mindepladsens anden del.
4. Hovedindgang – gå *ikke* ind den vej, følg den røde pil!

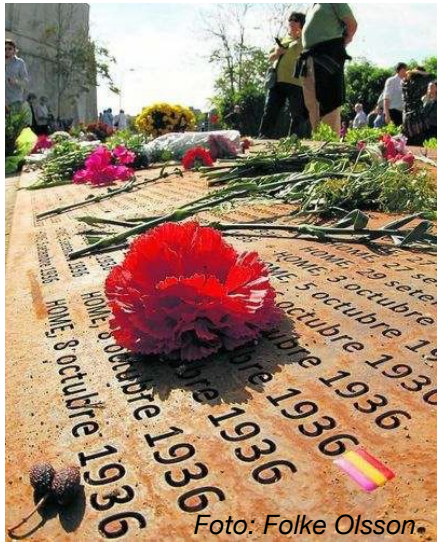

Foto: Folke Olsson

KAMPEN FORTSÆTTER FOR – *SANDHEDEN, REFÆRDIGHEDEN OG OPREJSNINGEN FOR FRANCOFASCISMENS OFRE*